

at det Ministeriums Rolle konstitutionelt var udspillet, som ikke havde kunnet skaffe en Finanslov tilveje, og at en Bejæring om Afsted var den eneste logiske, politiske og moralske forsvarlige Konsekvens af en saadan Erkendelse.

Den Sag, for hvis Skyld jeg har taget Ordet i Dag, er den samme, som jeg forskillige Gange har sølt mig forpligtet til at sige et Par Ord om ved Finanslovsforhandlinger her, fordi det er en Sag, som hidtil ikke har faaet sin endelige Afgørelse eller i alt Fald den Afgørelse, som fra de der interesserede Parters Side var ønskelig. Det er Spørgsmaalet om Statskassens Forhold til det kjøbenhavnske Skolevæsen, jeg gerne vil sige lidt om. Det er jo saaledes, at der i § 26, III Nr. 8 begæres i Aar ligesom tidligere en Sum af 400,000 Kr. til Støtte for Skolefondene ude omkring i Landet, men at de kjøbenhavnske Lærere ere udelukkede fra enhver som helst Andel i disse Penge. Selvfølgelig maa der være Betingelser for, at en Kommune kan gøre Krav paa Hensyn af den Art fra Statskassens Side; jeg mener, at en saadan Forudsætning er den, at en Kommune har gjort, hvad der billigvis kan forlanges af den for ved egne Kræfter at hæve sit Skolevæsen og fremme Vilkaarene for dem, der arbejde i Kommunens Tjeneste. Men gaar man ud fra det Synspunkt, forekommer det mig, at Kjøbenhavns Kommune maa have al mulig Grund til at stilles paa lige Vilkaar med Landets øvrige Kommuner. Kjøbenhavns Kommune har formentlig gjort, hvad der kan gøres, for at udvikle sit Skolevæsen med de Midler, som staa til dens Raadighed; nogle Tal ville let vise, i hvilken Grad den har været med, naar man hører, at den i 1878 havde 11 Kommunestoler, 5 Betalings- og 6 Friskoler med 12,039 Børn og med en Udgift af 617,157 Kr., og at der 10 Aar efter i Stedet for 11 Skoler fandtes 21 Kommunestoler, nemlig 7 Betalingsstoler og 14 Friskoler med 25,495 Børn og en aarlig Udgift af 1,236,848 Kr. Det viser, at i Løbet af 10 Aar har i Virkeligheden Kjøbenhavns Kommune fordoblet Udgifterne til sit Skolevæsen. Efter den Tid er der endda bygget 2 nye Skoler, hvorved Udgifterne ere blevne forøgede med 10 pCt. I en længere Narrække har Kjøbenhavns Kommune altsaa bygget nye og store Skoler, og den aarlige Udgift beløber sig til 48½ Kr. for hvert Barn i disse Skoler, heri endda ikke iberegnet Renten af de Kapitaler, som staa i Bygninger, Materiel og lignende. Naar dertil kommer, at de nye Skoler i Kjøbenhavns Kommune maa betrag-

tes som Mønsterstoler, indrettede i alle Henseender efter de Fordringer, som stilles fra Sagskundskabens Side, og naar det vides, at Børneantallet i Klasserne gennemsnitlig kun er 31 0: mindre end i Landets øvrige Kommunestoler, saa tror jeg ikke, man vil kunne nægte, at denne Kommune virkelig har anstrængt sig for Løsningen af denne Opgave, og at der derfor i ingen Henseende er Grund til at stille den under mindre gunstige Vilkaar overfor Staten, end Tilfældet er med Hensyn til Landets øvrige Kommunestoler. Der er, tror jeg, ellers ikke i Landet nogen Kommune, hvor Skolevæsenet og Lærerlønnen staa udelukket fra Tilskud af Statskassen. Trods alt dette er der paa intet Punkt vist nogen Smødetommen fra Statens Side overfor Kjøbenhavns Skolevæsen. Et direkte Andragende fra Kommunen som saadan om Tilskud har mødt ubetinget Afslag i Fjor. Hvis det var indrømmet, vilde en Del deraf være kommen Lærerne til Gode i Form af Lønningstillæg. Men da dette Andragende er blevet afflaaet, er det, der er Anledning til at prøve endnu en Gang, den anden Vej, nemlig at søge direkte Tillæg til Lærernes Lønning i Lighed med Tilskuddene til de øvrige Skolefond. Sagen har stillet sig forskillig til forskillige Tider. For en 5—6 Aar siden mødte den stor Velvilje fra Regeringens Side, og denne Velvilje blev ogsaa udtalt her i Tinget, uden at dog Forhandlingerne førte til noget; der var den Gang den Ting i Vejen, at Skoledirektionen i Kjøbenhavn stillede sig imod denne Fordring fra Lærernes Side og mente, at der ingen Grund var for Lærerne til at ønske forbedrede Vilkaar. Nu har Klimaet der saa at sige forandret sig, idet der foreligger fra Skoledirektionens Side en Anbefaling af det samme Andragende, altsaa en Erkendelse af, at det ikke var uden Grund, naar man fra Lærernes Side har forsøgt at gaa denne Vej. Men nu synes Velviljen fra Regeringens Side mere kølig; man har henvist til, at det kjøbenhavnske Skolevæsen indtog en Særstilling, som umuliggjorde at stille det paa lige Fod med Landets øvrige Skolevæsen. Jeg vil spørge her, hvori denne Særstilling skulde bestaa, som skulde umuliggøre at tage Kommunens Dunster i Betragtning. Saavidt jeg skønner, er Kjøbenhavns Kommunestolevæsen bygget paa den samme Grund som Landets øvrige Skolevæsen. Det har sin Direktion indrettet paa samme Maade, det har sine Lønningsbestemmelser og sin Læseplan o.s.v. approberede paa samme Maade af Ministeriet som de øvrige Kommunestoler. Jeg tror ikke, der er anden Forstel end den, som